

E-BLADET

Februari 2024

Innehåll

februari 2024

3. Redaktörens spalt
4. Ordföranden för pennan
6. Senaste aktiviteter
9. Kommande aktiviteter
11. Argenteuil den 23 september 2023
14. Tal till Tord Sandgren den 23 september 2023 - en speciell vän sedan lång tid tillbaka
16. Missade du julspårvagnen? Ingen fara - den kommer igen framåt jul i år också!
17. Ord i text och ord om ord
18. Nytt år och nytt språk? Nja, nya ord i alla fall!
20. Musik i världsklass: Queen Elisabeth Music Chapel - Chapelle Musicale Reine Elisabeth
22. Livet som hemvändare till Höganäs
23. Pappaledig i Bryssel - ett pyssel!
24. Capermans boktips
25. BOKTIPS: Bubbelhoppa - en metod att förstå andra.
26. Filmrecension: Down Terrace
28. Information från generalkonsulatet i Bryssel inför val i Europaparlamentet den 9 juni 2024
29. Kyrkans sida

Design och redigering: Louise Hallström

Sammanställning: Kerstin Windahl och Stina F. Eriksson

Omslagsbild: Jane Graverol, The New Melancholy, 1956, oil on canvas, Belfius Art Collection. ©SABAM 2024.
Photo: Hugo Maertens Bruges.

Sätesadress:

Château d'Argenteuil Square de Argenteuil 5 B-1410
Waterloo

Postadress:

Avenue des Gaulois 35 B-1040 Bruxelles

Redaktörens spalt

Nytt år, nya möjligheter, som de brukar säga. Den här tiden på året sätts nya mål och rutiner upp, men vanligtvis brukar jag glömma bort eller helt enkelt inte sätta upp något sådant. I år har jag tänkt annorlunda, och jag har redan kommit en bit på vägen. Till exempel har jag bl.a. satt som mål att läsa fler skönlitterära böcker, måla/teckna mer, spendera mer tid ute i naturen, osv. I dagens samhälle spenderar vi människor så otroligt mycket tid framför våra skärmar, och ofta flyttar man från en skärm till en annan. Det är just därför de flesta av mina mål eller nyårslöften involverar aktiviteter där skärmen inte finns med, jag tror att det är viktigt att träna på att aktivera andra delar av hjärnan också. Mina bästa tips för att sätta bra mål eller nyårslöften är att se till att de är räknebara och realistiska, t.ex. i år vill jag läsa minst 6 nya böcker, ha minst en dag i veckan då jag målar/tecknar, samt att gå ut på en hike minst en gång per månad. Jag håller er uppdaterade under årets gång hur det går!

I denna utgåva av e-Bladet kan ni läsa lite om vad som kommer hända med Klubben, det svenska språket, hur det är att bo i Höganäs, samt bok- och filmtips, mm. Önskar er alla en trevlig läsning!

*Just nu läser jag denna bok:
"Balladen om sångfåglar
och ormar", en del av
Hungerspelsböckerna av Suzanne
Collins. Rekommenderar!*

Ordföranden för pennan

Stina F. Eriksson

Jag älskar tiden kring nyår. Då tittar jag bakåt på det som varit gott och framåt mot det jag vill ska hända. Perspektivet är världen i stort och också mitt eget liv. Just i år tittar jag två år tillbaka och hamnar i Belgien 2022. Jag var stolt påtänkt medlem i Svenska Klubbens styrelse och hade bokat in min första repetition med Svenska kören i Bryssel. Det var fortfarande pandemi och jag hade alltid mitt covidpass med i mobilen liksom munskydd i väskan och i bilen. På tåget mellan Waterloo och Bryssel var munskyddet obligatoriskt liksom på välbesökta Carrefour. Även under de första repetitionerna med Svenska kören var det munskydd som gällde.

I mars 2022 var det årsmöte med Svenska Klubben. Jag blev invald i styrelsen. Kristina Lodding Cunningham lämnade som ordförande och den som var tänkt som efterträdare hade kort tid dessförinnan varit tvungen att tacka nej. Under årsmötet ställde Kristina flera gånger frågan: Vem kan vara ordförande för Klubben? Inget svar. Jag funderade någon dag och tänkte sen som Tage Danielssons busschaufför att va fan och anmälde till styrelsen att jag kunde ta över klubban.

Jag såg framför mig ett år med styrelsearbete och jag tänkte också att det för mig personligen viktiga Valborgsfirandet skulle vara i hamn. Vad jag inte kände till var övriga traditioner som Nationaldag och Midsommar, som också hamnade på min lott liksom medverkande i Klubbens utmärta tidning e-Bladet. Dessutom fick jag representera Klubben i olika sammanhang och avslutade under jubileumsåret med festen på Argenteuil i Waterloo. Det som glatt mig allra mest under de snart två år som jag varit ordförande är alla de utmärta människor jag träffat på. Hur kommer det sig att Sverige exporterat så många sympatiska, vänliga och omtänksamma svenskar? De finns förstås i Sverige också, men i Belgien är den övervägande delen av just den sorten. Fantastiskt!

Det är med gott hopp om en fortsatt stark Svensk Klubb i Belgien som jag i mars lämnar ordförandeskapet för Klubben vidare. Klubben förenar goda människor i alla åldrar i Belgien. En ordförande arbetar förstås inte ensam utan behöver en styrelse, gärna sammansatt av människor som med kunskap och kraft kan arbeta tillsammans och

enskilt för att Klubben ska fungera. Tack, kära styrelsemedlemmar, för de två år vi fungerat tillsammans. Alla möten utom ett har varit online, men vi har ändå träffat varandra i olika sammanhang "på riktigt". Flera av oss var på fest i Argenteuil och andra har arrangerat eller deltagit i olika andra evenemang.

Louise har fått mycket beröm för att e-Bladet fått en ny utformning. Kerstin är ovärderlig när det gäller kunskaper om hur olika traditionella evenemang sätts samman och dessutom en ytterst energisk idéspruta både när det gäller utflykter och artiklar i e-Bladet. Tillsammans med Staffan och Margaretha har hon arbetat mycket med Klubbens nya stadgar och ekonomi - bl.a. genom kontakter med banker. Margaretha är dessutom ryggraden när det gäller medlemsregistret. Camilla var med i festkommittén och har varit Klubbens sekreterare under två år. Leif har deltagit med idéer och också samordnat gentemot Svesam i Antwerpen. Elias är nyast i styrelsen och har deltagit på olika sätt i evenemang med närvaro och idéer samt skrivit i e-Bladet. Själv har jag lärt mig väldigt mycket om Klubbens hemsida, hur man lägger ut information på Facebook och olika system för mejl och mycket annat.

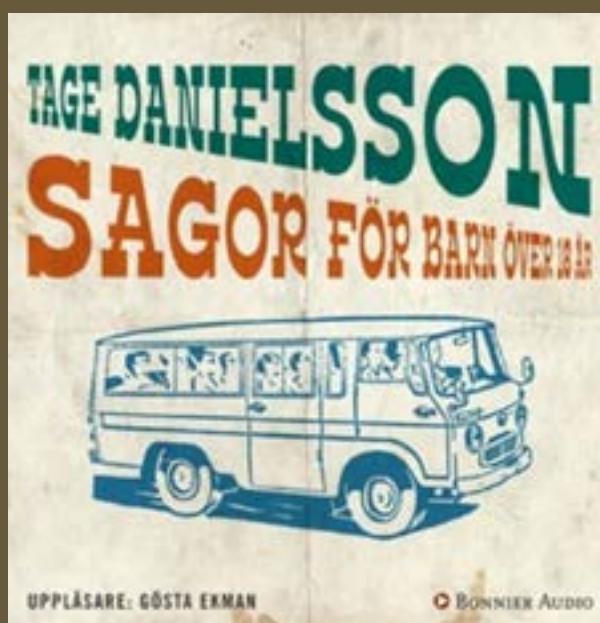
Klubbens framtid ligger runt hörnet. Bra arrangemang är ofta sådana där fler föreningar samarbetar och det har vi gjort en hel del inte bara under de senaste två åren. Ett mål med Klubben är att förena de svenskar och

svenskintresserade som finns i Belgien. Det kan vara allt från att äta en bit mat tillsammans till att lyssna på föredrag och dansa runt midsommarstången. Att bläddra i e-Bladen på Klubbens hemsida eller scrolla i vår Facebook ger en god bild av historien bakåt och siar om framtiden likaså. Så mycket som väntar!

Ska Klubbarbetet fortsätta som nu med fyra e-Blad om året, runt två arrangemang i månaden utom under sommaren samt upprätthålla traditioner som Valborg, Nationaldag, Midsommar och julgransplundring? Ja, det beror förstås på nästa styrelse och på enskilda klubbmedlemmars engagemang. Det är ju så att även medlemmar som inte är med i styrelsen är välkomna att organisera stadsutflykter, museibesök, konstrundor och kanske besök i Belgiens grannländer. Klubben går en ljus framtid till mötes. Det finns så många trevligheter att hitta på och så många människor att möta.

Jag bär med mig mina två år i Belgien i hjärtat. De har innehållit allt jag gärna gör och varit en manifestation av den frihet att styra över mitt eget liv som jag sätter så högt. Och rätt vad det är händer det igen: att jag som busschauffören tänker att va fan och bubbelhoppa igen.

Tage Danielsson: Sagor för barn över 18 år
Högläsning av inledningen till Busschauffören
som tänkte att va fan.

Käka med Klubben

Text: Louise Hallström

Den 6 december blev en minnesvärd kväll för fyra hungriga Klubbenmedlemmar. Vi samlades för en utsökt middag på den Peruansk-inspirerade restaurangen Cantina Valentina och blev genast förtrollade av den väldigt charmiga atmosfären. Precis som bilderna på deras hemsida antytt, möttes vi av en fantastiskt mysig miljö som transporterade oss direkt till Peru, trots att vi befann oss i kalla, mörka Belgien.

Vi blev placerade vid ett runt bord intill en soffa som var prydd med massor av mysiga kuddar i varma, inbjudande färger. Det var riktigt hemtrevligt. För att inleda kvällen beställde vi in ett gott vin, vilket satte tonen för en trevlig måltid och kväll. Efter att ha utforskat menyn en stund gjorde vi våra val och väntade ivrigt på att få se vad Cantina Valentina hade att erbjuda.

Våra tallrikar fylldes med läckerheter som Pollo alla Brasa, anka på ris, ostron och Lima Ceviche. Varje tugga var verkligen som en smakexplosion som fångade det peruanska kökets autentiska smaker, det var en kulinarisk upplevelse som överträffade våra förväntningar. Efter att ha avnjutit vår huvudrätt valde vi att avsluta kvällen på en

söt ton genom att dela på två Suspiro de Limeñas till dessert. Det var den perfekta avslutningen på en fantastisk måltid och lämnade oss alla mätta och belåtna.

Vårt besök på Cantina Valentina var inte bara en kulinarisk upplevelse utan också en social samvaro som förstärktes av den mysiga atmosfären och den vänliga personalen. Vi lämnade restaurangen fyllda av god mat, trevliga minnen, goda samtal och en känsla av värme och nöjdhet. Har du ännu inte besökt Cantina Valentina och om du sukter efter god peruansk mat, så rekommenderar jag verkligen ett besök där!

Senaste aktiviteter

Lanterna Magica i La Hulpe

Text och bild: Stina F. Eriksdotter

Svenska Klubben bjöd den 8 december in till en magisk vandring i parken kring slottet i La Hulpe. Deltagarna möttes av Eva Bartholdson och gick tillsammans igenom parken i den magiska kvällen där trollkarlar och dansare ytterligare förhöjde stämningen. Utflykten avslutades med öl, varm choklad, korv och frites.

Slottet, Château de la Hulpe, ligger sydost om Bryssel och byggdes 1842 i fransk stil. Greve Ernest Solvay köpte slottet 1893 och ägandeskapet överfördes till den belgiska staten av hans sonson, Ernest-John Solvay 1968. Idag delar den vallonska regionen och domänen Solvay på skötseln av parken och slottet. Parken är öppen för allmänheten och nås från två håll, både direkt från Bryssel och indirekt via vägen mellan Waterloo

och La Hulpe. På området finns också en bondgård som byggdes redan år 1833. Där huserar idag Stiftelsen Folon som sedan år 2000 driver en utställning av Jean-Michel Folons illustrationer och posters.

Vid ett besök i parken kan året runt både mat och dryck intas på den trevliga restaurangen La Taverne de l'Homme Bleu. Så fort vädret tillåter går det fint att sitta utomhus invid en fontän med en staty av l'homme bleu, Folons alter ego, med utsikt över en odling av äpplen och päron av gamla belgiska sorter. Kor och kvigor betar under träden större delen av den gröna säsongen.

[La Taverne de L'homme Bleu](#)

Långdans i kyrktrappan

Text: Stina F. Eriksdotter; Bild: Bo Dahlqvist

Svenska Klubben i Belgien och Svenska kyrkan i Bryssel bjöd in till julgransplundring söndagen den 14 januari. Vädret var inte så inbjudande, men kyrkans varma atmosfär desto mer välkomnande. Dansen började på entreplan och fortsatte uppför trappan till tonerna av "Nu är det jul igen", upp till den fina julgranen. Där blev det många varv runt, runt till musik av Anja Naucleur och sång av alla deltagare. Många lystna blickar kastades på gottepåsarna i olika färger som prydde granen och när dansen var över blev det verkligen plundring! Ett helt år kvar till nästa gång.

Fantastiskt att kyrkan lyckas upprätthålla traditionen med julgransplundring och att hålla liv i församlingsarbete och gudstjänster trots de prövningar som Svenska kyrkan just nu utsätts för. Den 23 november 2023 blev hela Svenska kyrkan attackerad genom ett cyberangrepp vilket gjorde att man beslutade att stänga allt och uppdatera alla lösenord med mera medan man undersökte vilken skada attacken hade gjort. Sedan den 22 januari fungerar Svenska kyrkans webbplats igen, men det tar tid innan alla funktioner är som tidigare. Läs mer på [Svenska kyrkan](#).

Kommande aktiviteter

Histoire de ne pas Rire - Surrealism i Belgien

Text: Camilla MacKenzie

Bozar firar 100 år av surrealism i Belgien med denna utställning om landets berömda avantgarderörelse. Surrealismen såg sin början 1924, med djärva pamfletter av artister och poeter som utmanade och ville förändra världen med sin omstörtande konst. Utställningen "Histoire de ne pas Rire" fokuserar främst på de internationella kontakterna, den politiska bakgrunden samt kvinnliga konstnärers inflytande på rörelsen.

Vi får uppleva verk av Paul Nougé, René Magritte, Jane Graverol, Marcel Mariën, Rachel Baes, Leo Dohmen, Paul Delvaux, Max Ernst, Yves Tanguy, Salvador Dalí och många fler.

Svenska Klubben i Belgien och SWEA Belgien bjuder in till en spännande guidning som varar ungefär 1 ½ timme. Guiden talar engelska. Svenska Klubben sponsrar med 8€/medlem i antingen SK eller SWEA Belgien.

När? Lördagen den 24 februari
13.30

Var? Vi samlas vid entrén till
Bozar, Palais des Beaux-Arts, Rue
Ravenstein 23 1000 Bruxelles

Anmälan? [Anmälan](#) eller e-post
svenskaklubbenbelgien@gmail.com

Kostnad? 12€/person på plats
eller till Svenska Klubbens konto
IBAN: BE53 9530 2419 0553

**Det finns 15 exklusiva platser -
först till kvarn!**

Svenska Klubbens årsmöte

*Tisdagen den 26 mars 2024 kl 18.30
Svenska kyrkan, Avenue des Gaulois 35, 1040 Etterbeek*

Kallelsen till årsmötet kommer med mejl till alla medlemmar i god tid före årsmötet tillsammans med alla årsmöteshandlingar och en länk för anmälan. Valberedningens förslag presenteras vid årsmötet. Vi inleder som vanligt med mingel och en traditionsenlig talare!

Glöm inte att förnya ditt medlemskap innan mötet! Du är varken valbar eller röstberättigad utan. Om du inte redan betalat årsavgiften 20€ för 2024 gör du det via följande bankkonto IBAN: BE53 9530 2419 0553 Märk "Medlem 24". Obs! Medlemskapet gäller för hela familjen!

Hälsningar
Styrelsen för Svenska Klubben i Belgien

Argenteuil den 23 september 2023

Text: Ingrid Hanell Karlsson

God kväll och varmt välkomna önskar jag er alla, vänner till och medlemmar i Svenska Klubben, i Belgo-Suédoise, i Fonds Reine Astrid (FRA) och i Ecole Européenne Bruxelles Argenteuil (EEBA). Ett alldeles speciellt välkommen till mina barn och deras familjer som har kommit – liksom jag och några andra speciella gäster - hela vägen från Sverige för att delta i dessa jubileer som vi firar i kväll: Belgo- Suédoise 90 år, Svenska Klubben 50 år och Argenteuil 30 år – sedan FRA blev ägare till egendomen och jag kan också lägga till EEBA – åtta år sedan vi etablerade vår ackrediterade europaskola. Vilka fantastiska jubilarer att fira!

Jag kommer att huvudsakligen tala om skolan och om det faktum att Svenska Klubben var huvudman för den svenska skolan för 50 år sedan. Redan 1972 – för 51 år sedan – ville jag starta en svensk skola i brysselområdet och jag hade mycket kontakt med de svenska skolmyndigheterna, (Skolöverstyrelsen) som menade, att man i det närmaste bara väntade på att det skulle startas en svensk skola i Bryssel, men att det inte var svenska myndigheter, som startade skolor utanför Sverige. Det måste göras av

någon organisation på plats. Skolöverstyrelsen var beredd på att hjälpa och stödja mig – men jag måste hitta den där organisationen som kunde bli ansvarig för skolan.

Så – vi bestämde oss för att skapa Svenska Klubben. Vi – det var omkring 15 svenska kvinnor – diskuterade vad en svensk klubb skulle ha för syften och målsättningar förutom ett huvudmannaskap för skolan. Jag tyckte ju att det räckte med skolan men några av damerna var mer intresserade av olika sociala aktiviteter så när vi slutligen grundade Svenska Klubben – först i januari 1973, men vi behövde ha med fler belgare för att starta en belgisk förening så det blev en andra etablering den 28 mars 1973, som vi räknar som Klubbens födelsedag – så då bestämde vi oss för att ha två separata styrelser. En - som var huvudstyrelse - för sociala aktiviteter och en för skolan. Vi hade delvis samma ledamöter i de bägge styrelserna och samma ordförande, PeGe Jering, en minst sagt modig man helt omgiven av kvinnor!

Skolan hade redan öppnat en förskoleverksamhet på Château St Anne men vi behövde ett eget hus med en adress så att familjer, som funderade på att sätta sina

[EEBA i vinterskrud](#)

barn i skolan, kunde veta var skolan skulle ligga. Snart hittade vi en villa att hyra i Kraainem. Månadshyran var 32.000 belgiska francs och några i styrelsen tyckte inte att vi kunde ta på oss en så hög kostnad utan att säkert veta hur många familjer som verkligen var intresserade av en svensk skola i Bryssel. Men jag kommer ihåg hur Jan af Sillén – från den svenska ambassaden och som representerade Skolöverstyrelsen i vår styrelse - var väldigt tydlig när han inför alla underströk att vi behövde en skolbyggnad och det omgående. Vi hyrde huset för en treårsperiod med början den 1 april 1973 och förskolan flyttades direkt över från Château St. Anne till det nya huset. Vilken fantastisk känsla!

Ja, så här startade den svenska skolan med Svenska Klubben som sin moder. Tre år senare beslutade de två styrelserna att separera skolan från klubben och en ny förening – Ecole Reine Astrid asbl (ERA)– föddes. Men under många år – fram till 1987 – hade klubben och skolan gemensam ordförande och det var alltid någon från skolans styrelse som också var ledamot i klubbens styrelse. Efter tre år i Kraainem ville husets ägare inte förlänga hyreskontraktet, som upphörde den 31 mars 1976, och vi var tvungna att flytta hela skolan mitt under vårterminen. Som tur var hade vi redan bildat en organisation SIMES (Société Immobilière de l'Ecole Suédoise) som hade köpt en villa (med bidrag från svenska företag och svenska staten) i Rhode-St Genèse och höll på att uppföra en skolpaviljong, men den var inte klar när vi var tvungna att flytta så vi hamnade i Wezembeek i vad vi kallade ”Generalens hus” med en helt fantastisk trädgård. (Det var tack vare svenska ambassaden som vi fick tillträde). Alla barnen älskade den platsen där vi stannade kvar till oktober 1976. När vi slutligen anlände till Rhode-St. Genèse var allt väl förberett och på toppen av huvudbyggnaden fanns en stor skylt som visade den belgiske kungens beskydd: ”Sous la haute protection du Roi des Belges”.

Jag tänker inte berätta för er allt som hände under alla dessa år som vi utvecklades och växte i Rhode men jag måste medge att jag aldrig drömde om att ha ett slottsegendom som Argenteuil som lokal för skolan! Hur vi hamnade där/här tror jag kan vara rätt intressant att höra. Redan 1988 började vi hyra några klassrum i en skolbyggnad på Argenteuil, där en belgisk

teknisk skola hade funnits sedan 1958. Eftersom skolan höll på att läggas ned kunde vi, som hade dåligt med plats i Rhode för de över 500 elever vi då hade, hyra mer och mer utrymme på Argenteuil. Vilken fantastisk plats för en skola!

För att säkra att skolan skulle kunna stanna kvar och utvecklas på Argenteuil bestämde sig Lars Malmros, skolans dåvarande styrelseordförande, för att kontakta de belgiska myndigheterna för att höra om vi skulle kunna få köpa den stora skolbyggnaden med lite kringliggande mark. Efter månader av diskussioner fick vi svar: ”Ja, ni kan få köpa, men då måste ni köpa allt inklusive slott och 147 000 kvm park.” Priset var cirka 4.5 miljoner Euros (fast i belgiska francs) och pengarna skulle erläggas kontant!! Var i all världen skulle vi få fram så mycket pengar? Lars Malmros, VD för Volvo i Gent, var vid den tiden mycket känd och synnerligen uppskattad i Sverige och för att göra en lång historia kort lyckades han övertyga Wallenbergstiftelsen om att donera nästan halva summan (20 miljoner kronor) och den andra delen betalade svenska staten som bidrag (25 miljoner kronor). Hur vi fick pengarna till Belgien och vidare till notarien för köpet är en annan (otrolig) historia!

Argenteuil köptes för skolans räkning och för att säkra skolans framtid men skolan beslutade själv att den officiella ägaren inte skulle vara ERA och därmed kom Fonds Reine Astrid (FRA) in i bilden. FRA, som bildats av Karl-Erik Hedborg 1935 till minne av drottning Astrid, hade som syfte att på olika sätt stödja relationen mellan Belgien och Sverige och vi ansåg därför FRA vara en lämplig företrädare. Ett trepartsavtal slöts mellan Wallenbergstiftelsen, svenska staten och FRA.

I augusti 1993 ägde köpet av Argenteuil rum och akten undertecknades av Tord Sandgren, Yvonne Palmblad och mig. Ni kan kanske föreställa er hur vi kände oss den dagen för 30 år sedan!

1994 röstade både Sverige och Finland ja till EU vilket också innebar ett ja till en svensk och en finsk sektion på den officiella europaskolan. Två representanter från det svenska utbildningsdepartementet kom ner till Waterloo för att se närmare på vad man investerat i. De var båda djupt imponerade

och beslutade genast att i alla fall den svenska sektionen skulle placeras på Argenteuil. Men kommissionen sade nej, nej - ni får inte ha en nordisk hörna på Argenteuil. Alla svenska och finska barn, som kommer från familjer med anknytning till EU-administrationen, skall blandas med andra europeiska nationaliteter i de stora europaskolorna i Bryssel. Så vi fick bara existera och utvecklas utan en europaskola -i stället fick vi en ny konkurrent förutom alla andra internationella skolor i Bryssel.

Jag lät aldrig visionen om en europaskola på Argenteuil riktigt försvinna. När den officiella europaskolan 2009 beslutade att tillåta så kallade "ackrediterade europaskolor" att etableras runt om i EU såg jag en möjlighet för vår skola att bli en ackrediterad europaskola. Det finns idag fler ackrediterade än officiella europaskolor och alla nya europaskolor är ackrediterade vilket innebär att de följer den europeiska läroplanen och inspekteras och godkänns av den officiella europaskolan, men de är inte finansierade av kommissionen.

2010 försökte jag övertyga dåvarande rektorn för ERA/SSB att utreda om skolan kunde bli en europaskola men även om styrelsen så småningom var mycket positiv till tanken var det inte möjligt för ERA/SSB att övergå till eller öppna en europaskola eftersom ERA/SSB inte var godkänd som officiell skola i Belgien utan betraktades som ett företag. Om vi ville gå vidare med tanken att etablera en europaskola behövde vi en officiell belgisk skola som partner.

Skolans dåvarande ordförande Anders Laurén är från Finland och han träffade emellanåt europaskolans dåvarande generalsekreterare Kari Kivinen, som också kommer från Finland, vid olika finska aktiviteter. Så när Kari Kivinen förstod att skolan var mycket intresserad av att finna en belgisk partner som också var intresserad av att starta en europaskola ordnade han ett sammanträffande mellan rektorn för Lycée Molière, Félix de Merode och mig och vi träffades tidigt på våren 2015 – åtta år sedan- och tillsammans skapade vi EEBA, nu FRA:s hyresgäst av hela Domaine d'Argenteuil.

Det finns många fler både små och stora händelser att tala om

men jag slutar här och tar tillfället i akt att skåla för alla våra föreningar, som vi lyckönskar här i kväll. SKÅL!

Tal till Tord Sandgren den 23 september 2023 - en speciell vän sedan lång tid tillbaka

Text: Ingrid Hanell Karlsson

Kära åhörare – kära gäster! I mitt tidigare tal nämnde jag att vi i kväll har speciella gäster, som kommit från Sverige till detta jubileum och jag talar nu om Tord Sandgren och hans fru och deras vänner.

Tord – du och jag har varit vänner i mer än 50 år. Du visste vad som hände när jag ville starta en svensk skola och du följde noga alla steg i etableringen av Svenska Klubben – även om du inte var direkt inblandad i händelseförloppet. Du kände PeGe, klubbens första ordförande, eftersom du hade arbetat för honom på Svenska Handelskammaren. När vi träffades arbetade du för ett finskt bolag, men du var alltid intresserad av vad svenskarna i Bryssel gjorde.

När PeGe bestämde sig för att flytta tillbaka till Sverige 1987 blev du vald till ordförande för Svenska Klubben. Du tyckte då att skolan skulle ha en separat ordförande och jag har en känsla av att det var du som bestämde att Olle Allgårdh skulle bli skolans ordförande och inte du. Hur som helst – under alla år som du var ordförande i klubben bidrog du på ett utomordentligt sätt till allt som förenade Sverige och Belgien, men min uppgift i kväll är att berätta något för alla här hur jag ser på dig som vän.

Du är en mycket generös och varmhjärtad man, alltid vänlig, alltid beredd på att säga ett hälsningsord även till fullständigt främmande personer, alltid hjälpsam, alltid (i alla fall mestadels) på gott humör och alltid färdig att ingripa om nödvändigt och för mig – kanske det viktigaste av allt – alltid ett hundra procentigt stöd. Jag minns hur stolt du blev vid middagen i Karl-Erik Hedborgs hem när han inbjöd dig att bli ledamot i FRA:s styrelse

och naturligtvis kommer jag ihåg alla diskussioner vi hade i FRA huruvida FRA

skulle acceptera att bli den officiella ägaren av Argenteuil eller ej.

Slutligen sade styrelsen ja – mycket beroende på att du var så positivt inställd. 2008, när Lars Malmros avled efter att ha varit ordförande i FRA sedan köpet av Argenteuil 1993, ersatte du honom och fortsatte därmed resan med ERA/SSB – alltid med det mål i sikte Karl-Erik Hedborg hade när han skapade FRA 1935. Utan att nämna allt som hänt under åren vill jag understryka att du stödde idén att starta en europaskola

och jag minns fortfarande väldigt tydligt lunchmötet vi hade med Félix, när vi

TORD SANDGREN
1924-2023

bestämde att vi skulle arbeta tillsammans och du undertecknade en avsiktsförklaring (utan att först ha fått styrelsens godkännande!). Det var modigt och fantastiskt bra!!

Du, Anders Laurén och jag var de tre personerna från den ”skandinaviska sidan” som tillsammans med de tre från den ”belgiska sidan” - Charles Louis de Merode, Christiane Delporte och Félix de Merode - grundade EEBA. Återigen Tord – utmärkt och mycket modigt! Du flyttade tillbaka till Sverige för att ta hand om din storebror – typiskt Tord att bry sig – men du kom alltid ner till Belgien och Waterloo för alla styrelsemöten – antingen med flyg eller bil. Du var alltid generös nog att bekosta dina egna resor, hotellrum och måltider och mycket ofta bjöd du med mig på middag efter mötena.

Tord – det finns så många tillfällen jag kunde berätta om - men jag vill nu koncentrera mig på den gåva som FRA vill skänka dig som ett litet tack för alla insatser du har gjort för FRA och för att understödja den goda relationen mellan Sverige och Belgien. Du lämnade ordförandeposten i FRA för ett år sedan men vi ville behålla dig i styrelsen som hedersordförande. När jag frågade dig om vi skulle ha ett fint porträtt av dig i ”Salle Reine Astrid” ville du ha något annat och nu ber jag vår nuvarande ordförande Godelieve Laureys, att tillsammans med mig upptäcka och avtäckta vår gåva.

Tack Tord för att du är just Tord.

Missade du julspårvagnen? Ingen fara - den kommer igen framåt jul i år också!

Text: Stina F. Eriksdotter

Varje december glider en festligt juldekorerad spårvagn fram längs 92ans sträckning från Gare Schaerbeek till Fort Jaco. Från den 13 december fram till den 5 januari rullar julspårvagnen fram längs Rue Royale och Avenue Louise. Den röda spårvagnen pyntad med julgranar och färgglada kulor toppad med en snötäckt slöja är lätt att känna igen. Under natten lyser LED-ljus upp både vagnar och omgivningar. Inuti alla vagnar ligger en röd julmatta med julblommor längs golven och en röd bård med grangirland och kulor pyntar undersidan av hatthyllorna.

Stibs egen kör sjöng julsånger den 16 december mellan 11 och 15 på hållplatsen de Brouckère. Barn kunde bli fotograferade tillsammans med jultomten och få bilden utskrivet. Jultomten har varit mycket upptagen med att förbereda julklappar och har därför bara kunnat närvara under två dagar. Den 20 december åkte han med spårvagnen och den 23 december träffades jultomten på Rogierstationen. Mindre än ett år kvar till nästa gång och i väntan på det kan du se och höra spårvagnen på följande länk:

[Santa's tram is coming to town](#)

Källor:
[Stib](#)
[Le Soir](#)

Ord i text och ord om ord

Text: Stina F. Eriksdotter

I samband med språk och bok vill jag lyfta följande websida: [Litteraturbanken](#). Så länge du har en fungerande dator har du tillgång till hur mycket svensk litteratur som helst. Där kan man bland annat ta del av Trymskvädet “Vred var Vingtor då han vaknade”, ett ypperligt exempel på alliteration eller bokstavsrim. Jämför gärna med Svenska Klubbens uppskattade mataktivitet: Käka med Klubben.

Ordet käka må vara folkligt förankrat, men det är ändå ett gemytligt ord som vanligtvis används om aktiviteten äta. Norskan och danskan använder ordet spise. I båda grannspråken anses aede (äta) föråldrat. I våra språk finns förstås mängder med synonymer till ordet äta med lite olika betydelse. Det är ju en av de allra viktigaste aktiviteterna under en dag och tar upp såväl tankar som tid!

Ordet käka var nytt i svenskan år 1892. Då menade man att det var ett slangartat uttryck, men ordet finns kvar 132 år senare och numer säger vi inte att det är slangartat utan vardagligt. Ett trevligt ord för att berätta att nu ska vi ha en fin stund med maten, gärna tillsammans med andra.

SAOB: (i slangartat spr.) äta.
SocDem. 1892, nr 290, s. 3. Ja kekar frukost. Strix 1904, nr 43, s. 4. Då båtade det till intet .. om människan käkade aldrig så mycket bröd.
Hufvudstadsbl(A) 1934, nr 346, s. 17.

SAOL: käka verb ~de ~t
• vard. äta

[SAOB, SAOL och svensk ordbok](#)

Nytt år och nytt språk? Nja, nya ord i alla fall!

Text: Stina F. Eriksdotter

Varje år kring nyår publiceras nyordslistan. Det är spännande läsning för alla lingvistiskt intresserade. Hur utvecklas svenskan? Listan är också intressant att läsa utifrån ett samhällsperspektiv. Vad har hänt i Sverige och världen under året?

07.00 den 27 december, 2023, kunde alla intresserade ta del av nyordslistan. Det är Språkrådet som tillsammans med Språktidningen gör listan och berättar om några av de nyord som tillkommit, eller etablerat sig i svenskan under året som gått. Också ord vi redan känner till kan ha fått en ny betydelse eller en ökad användning. Det hela startade redan på 1940-talet då Nämnden för svensk språkvård, numera Språkrådet, började samla in ord. Alla insamlade ord får inte vara med på listan. I oktober brukar språkrådet ha en lista med 170 ord, som sedan bantas till en slutlista om 35-40 ord vilket alltså är ett litet urval av alla ord som uppstått under året.

Språkrådet betonar att det är allas ansvar att bilda nyord, alltså nya ord för att kunna säga det vi vill. I många fall kan det helt enkelt saknas ett ord sedan tidigare. Det är inte bara Sverige som släpper nyordslistor utan också länder som Norge, Danmark, Storbritannien, Belgien, USA, Tyskland, Japan och Australien. Ungefär en tredjedel av de svenska nyorden hamnar så småningom i Svenska Akademiens ordlista. "Många tror att det är de ord som står i Akademiens ordlista som är "godkända" att använda, och att det således är dem folk

borde använda. Men det är snarare så att SAOL innehåller de ord folk använder; redaktionen gör frekvensberäkningar och plockar in ord som används mycket – och tar bort dem som används för lite. Att ett ord saknas i en ordbok behöver inte betyda att det är något fel på det. Det är kanske för nytt för att kunna komma in, det förekommer bara i fackspråk eller i regional slang, eller det kan helt enkelt vara bortglömt." (ISF 2021)

Själv har jag hittat ett ord för min tid i Belgien. Jag bubbelhoppade! Förklaringen som ges i nyordslistan är att "medvetet byta miljö för att komma ur sin egen "bubbla" och på så sätt få nya perspektiv och kunskaper" Det ges också exempel på vad det kan vara "Prata med en främling på bussen, låt slumpen avgöra din umgängeskrets – och var nyfiken. Begreppet "att bubbelhoppa" handlar om att lämna sin egen bubbla och lära sig förstå andra. Måbra 15 juni 2023". Jag gjorde alltsammans i Belgien, fast det där med att vara nyfiken - det är jag född med.

Ett annat nyord är [tantparkour](#). Tänker jag efter så har jag ägnat mig åt det länge, men utan att

ha ett ord för det och kanske inte heller varit tillräckligt ihärdig. Jag är inte heller med i en tantparkourgrupp. Gymmen och yogans tid är förbi - nu är det att kliva över alla hinder längs vägen till och från jobbet som är den nya träningsformen, lugnt och stilla, men det kräver ändå en viss vighet och styrka. Jag vet precis var jag hittar cykelställ, räcken, stenbumlingar och kanske några staket att klättra över. Jag ritar genast en mental karta över vilken förändring promenaden till skolan ska genomgå. Och en runda efter jobbet också i sällskap med andra. Var i Bryssel skulle det kunna vara? Ja, jag skulle nog börja vid Bruxelles- Centrale, ta trapporna upp och sen ut på Square de la Putterie, klättra över stenar och annat för att sedan glida över Cantersteen uppför trapporna till den fina Jardin du Monts des Arts på väg upp mot Rue du Musée. Där finns oändliga möjligheter! En fördel att vara i grupp är att det kan se mer ut som genomtänkt aktivitet än en ensam förvirrad tants rumsliga irrfärder.

Betydligt allvarigare bakgrund har ord som hyschpengar, korankris och krigssponsor. Det är ord som speglar vårt omvärldsläge. Hyschpengar är ett översättningslån från engelskans hush money och ordet användes i Aftonbladet 9 juni 2023. Donald Trump åtalades för att ha förfalskat bokföringen i samband med utbetalning av så kallade hyschpengar. Korankris, ja, det är ett ord för de svåra situationer som uppstod både i Danmark och i Sverige när Koranen upprepade gånger brändes. Det ledde till diskussioner kring yttrandefrihet och hur vi skulle förhålla oss till religiösa skrifter och i dess förlängning andra skrifter som också kan ses som viktiga. I Finland däremot räknas bränning av Koranen som ett brott mot trosfriden och är därmed kriminellt.

Krigssponsor är ett företag eller annan aktör som genom att ha affärsverksamhet i ett krigförande land kan anses bidra indirekt till kriget genom exempelvis skatteinbetalningar. Den ukrainska antikorrupsionsmyndigheten stämplade under sommaren 2023 Marabous ägare Mondelez som krigssponsor, vilket ledde till en minnesvärd bojkott av Marabouprodukter från både näringsliv och privatpersoner.

Ett område där flera nyord uppstått är AI. Ord som språkrobot finns inte på listan, trots att det var nytt 2023, medan däremot generativ AI -

artificiell intelligens som kan skapa ett helt nytt innehåll i bild, text och musik utifrån mönster i träningsdata. Släkt med det är AI-klonad där ett musikstycke, ett konstverk eller en röst kan kopieras med hjälp av AI-teknik. Det har bland annat använts vid telefonbedrägerier i Sverige. Tiktokvideor varnar för hur lätt en förälder röst kan förfalskas och dupera en ung person likaväl som en äldre.

Nyordslistan innehåller många ord för det negativa i samhällsutvecklingen just nu. Ett begrepp som skulle kunna bidra till en vändning är ordet longtermism. Det handlar om att man vid beslutsfattande bör ta hänsyn till konsekvenser i framtiden, inte bara i det korta perspektivet. Ja, hur skulle man annars göra, tänker vi, det är ju självklart att vi tänker på barn, barnbarn och hela världen! Men då skulle det förstås inte se ut som idag. Jag hoppas alla beslutsfattare och andra med, tar till sig ordet longtermism och praktiserar det hela tiden framöver. Tänk vad det skulle kunna förändra nästa år och åren efter det. Jag hoppas på ljusningar i världen som också kommer att avspegla sig i nybildade ord, nästa års nyordslista.

[Institutet för språk och folkminnen](#)

[Le Petit Robert: des mots nouveau](#)

Musik i världsklass: Queen Elisabeth Music Chapel - Chapelle Musicale Reine Elisabeth

Text och bild: Bo Dahlqvist

IWaterloo, första avtagsvägen till vänster på väg in mot EEBA i Argenteuil, ligger Queen Elisabeth Music Chapel. Det är en skola med masterutbildning av musiker som räknas till de bästa i världen. Syftet är att välkända internationella musiker ska överföra sin kunskap till en ny generation av vad som skall bli framtidens solister på scener i internationella konserthus. Tio Resident Masters och nio gäst-musikmästare undervisar i sång, piano, fiol, cello, altfiol och kammarmusik. Det finns just nu 71 elever från 26 länder däribland Lana Suran från Sverige som är pianist. Eleverna stannar i regel under tre år, men det varierar.

Den belgiska drottningen Elisabeth, gift med Albert I, uppskattade musik. Hon var nära vän med en belgisk violinist, Eugène Ysaÿe, som framförde idén att Belgien skulle ha en skola för högre musikundervisning. Drottningen blev intresserad och skolan kom till 1939. Redan 1937 hade de båda skapat vad som senare fick namnet Le Concours Musical International Reine Elisabeth.

Marken för skolan donerades av greven de Launoit, en familj som fortsatt att spela en stor roll för skolan. Huvudbyggnaden är i typisk funkis-stil men med lite jugendstil i dekorationerna. Den blev klassad 1994. En tillbyggnad invigdes 2015 med 20 extra rum, konsertsal med inspelningsmöjlighet samt en restaurang som också är öppen för allmänheten.

Eleverna kommer från alla jordens hörn. En kommitté väljer ut vilka elever som skall antas baserat på deras förmåga, curriculum vitae, och personlighet. De är redan väldigt duktiga och

har ofta andra musikskolor och internationella framföranden bakom sig och många har också fått priser vid internationella musiktävlingar.

La Chapelle fungerar som ett internat där eleverna lever tillsammans och kan utbyta erfarenheter och också skapa grupper främst när det gäller kammarmusik. Utöver att perfektionera spelandet på sitt instrument är det också viktigt att utveckla sig konstnärligt. En annan viktig del är att träna och bli van att spela inför en publik. Ytterligare en byggsten är också att lära sig att spela tillsammans med andra i en grupp eller en orkester. För att träna detta ordnar La Chapelle över 300 konserter per år varav 88 på skolan. Musiker från La Chapelle deltar också i Music Chapel Festival på Flagey, MuCH Waterloo Festival, Galakonserten på Bozart, men gör också vissa resor i utlandet.

För att lyssna på dessa duktiga elever kan man öppna hemsidan via [Queen Elisabeth Music Chapel](#) där man kan välja språk och sedan gå vidare till programmet och beställa biljetter. Intresserade kan också teckna abonnemang

som löper från september till juni. Det finns tre alternativ:

- So MuCH som kostar 120€ för en person och 200€ för två. Det ger tillträde till 12 konserter men inte till konsertserien Prestige där internationellt kända artister deltar.
- Too MuCH som kostar 200€ för en person och 280€ för två. Det ger tillträde till 12 konserter varav maximum 8 i serien Prestige.
- MuCH Family som kostar 200€ för en familj på 4 plus 20€ för varje tillkommande barn. Det ger tillträde till konsertserien Discovery plus 5 konserter speciellt anpassade till barnfamiljer.

85% av budgeten kommer från privatpersoner och företag och 15% från EU, federala och regionala myndigheter samt Waterloo. För att stötta verksamheten kan man bli vän för 200€ för en person och 250€ för två. Som vän har man fritt inträde till konsertserien Laboratory samt Masterklasser. Det finns andra formler med högre belopp.

Jag är själv vän och har abonnemanget Too Much och har haft abonnemang under åtta års tid och tycker fortfarande att det är trevligt att åka dit. Vad som är speciellt med La Chapelle är att om man kommer tidigt kan man hitta en plats bara några meter ifrån musikerna så man verkligen ser hur de spelar. Att se hur snabbt händer och fingrar flyger över pianotangenterna är fascinerande. Jag är imponerad av att människan

har förmåga till detta. I går satt jag så att jag kunde se basfiolen och samtidigt höra de noter han spelade.

En typ av konsert kallas Masterklass där en musiker spelar ett stycke och sedan ger Mastern råd och anvisningar och ber musikern ta om vissa strofer. Det är imponerande vad lärarna hittar och kommer ihåg av vad de hört för att ge kommentarer. För en tid sedan satt jag en meter från Mastern som hade noterna framför sig och jag kunde följa med i noterna. Ett av fotona är från detta.

Restaurangen är öppen för allmänheten och det är möjligt att äta i samband med konserterna. Speciellt trevligt är det i samband med söndagskonserter. Restaurangen är också trevlig att gå till och dricka ett glas i mellanakten eller efter konserten. Musikerna som spelat kommer ofta ner och man kan prata med dem. En av eleverna som spelar cello kommer från Sydkorea och han heter Bo Park så när vi ses säger vi "Bonjour Bo" - "Bonjour Bo" och skrattar.

La Chapelle har ett stort internationellt nätverk som hjälper eleverna att hitta ett arbete efter avslutade studier. Jag tycker att det är en klart positiv tillgång för Waterloo att La Chapelle finns och är så lätt att ta sig till med bil från olika riktningar. Från avfartsvägen på Ringen är det inte svårt att ta sig dit även från Bryssel. Dessutom tycker jag att det känns fint att stötta dessa unga musiker som lägger ner så mycket arbete på att bli i världsklass och dessutom lyckas med det!

Livet som hemvändare till Höganäs

Text och bild: Bo Caperman

Hej, Svenska Klubbvänner i Belgien! Det är nu snart sju år sedan jag lämnade EU-kommissionen, ordförandeklubban i Svenska Klubben och Bryssel. Min sista arbetsmånad mars 2016 sammanföll med attentaten på Zaventem och på Maelbeek Metrostation. Det var skönt att lämna Bryssel i det läget.

Uppbrottet var väl planerat. Vi köpte hus i Sverige 2012 och då bestämde vi oss för att ge Bryssel ytterligare tre till fem år, det blev fyra bra avslutande år. Tack vare god planering blev det en mjuk landning i Sverige. Ofta förbereder man sig väl inför en flytt utomlands men planerar sämre när man eventuellt flyttar tillbaka. Man har förändrats själv och "hemlandet" har förändrats.

När jag fick frågan om vad som fanns i Höganäs kunde jag berätta att jag hade fem minuters gångväg till hav, båt och strand. En timmes bilkörning till tre olika flygplatser samt ett flertal opera- och musikscener i Köpenhamn, Helsingborg och Malmö. I Höganäs har vi i princip minst ett arrangemang om dagen under hela veckan. Vi har Sveriges äldsta biograf som fortfarande visar film. På Filmstudion där jag är aktiv visar vi 8–10 kvalitetsfilmer per år.

Rotary International och politiken bidrog till mjuklandningen. När jag väl återigen blev medborgare i Kungariket Sverige intog jag ganska omgående en plats i Utbildningsnämnden som hanterar runt 40% av kommunens budget. Vid valet 2018 blev jag invald i Kommunfullmäktige samt förordnad nämndeman vid Helsingborgs Tingsrätt. Som nämndeman får man en bred och god insikt i samhällets både bak- och framsidor. Det är både "hög och låg" som hamnar i Tingsrätten.

Jag har kvar förtroendeuppdragen samt

lite andra sidouppdrag. Vid tillfälle presenterar jag mig som diversearbetare och då kan den jag pratar med ibland se lite förvirrad ut innan jag berättar mer.

Vi har tre Rotaryklubbar i Höganäs och själv är jag aktiv i RC Höganäs – Kullen. Vidare är jag vice ordförande i "Loppan" som arbetar med loppisverksamhet och socialt entreprenörskap.

Vi sysselsätter runt 15 – 20

medarbetare, både frivilliga och personer som står långt ifrån den ordinarie arbetsmarknaden. Överskottet går till bland annat Världens Barn där Loppan är den fjärde största givaren i Sverige. Loppan bidrar även med livsmedel och hygienartiklar till 30 familjer i Kosovo och vi ser även till att flickor som bor utanför Pristina får skolskjuts och lagad mat i skolan. Minst en gång per månad skickar vi en lastbil med varor till vår systerverksamhet i Rumänien och deras loppisförsäljning.

Vid ett sammanträffande blev jag inbjuden till att som Foreign Correspondent skriva i en engelsk tidskrift om öl med det illustra namnet "Giant Dongle". Googla gärna så kan ni läsa mina texter.

Nu väntar en tur med hunden förbi hamnen. Vädret är så här års en utmaning men blir med god sannolikhet snart bättre.

Pappaledig i Bryssel - ett pyssel!

Text: Elias Alvin

Det finns en film som heter "Den perfekta stormen." Med risk för spoilervarning handlar den i korta drag om ett gäng fiskare som ger sig ut på havet och där möter den ultimata stormen, som i deras fall innebar att båten trots en enorm heroisk arbetsinsats kapsejsar och går under.

När jag inledde förra året hade jag den filmen i bakhuvudet. Anledningen till detta var att i januari inleddes det svenska ordförandeskapet i EU samt att vårt tredje barn skulle födas i slutet av februari. Jag skulle kliva in på min föräldraledighet två veckor efter födseln och min fru skulle gå tillbaka till jobbet. De som inte jobbar inom diplomatin och/eller eu-byråkratin kan kanske svårligen förstå vad ordförandeskapet i EU innebär, men när jag spekulerar fritt handlar det om något som kan liknas vid ett sex månaders byråkratiskt julfirande med extra mycket stök, som man likt min fru inte vill missa.

Ordförandeskapet inleddes och trots högre arbetsbörda för min respektive gick vardagen ändå ihop. Det var först när jag skulle kliva på föräldraledigheten som vågorna började torna upp sig. Ni som bor i Belgien är familjära med de kortare skoldagarna på onsdagar. Men eftersom mitt andra barn inte omfattas av skolplikt fick han färre timmar på förskolan när jag var föräldraledig, vilket löstes med att han var hemma på onsdagarna.

Att få ihop onsdagarna blev den nya stora utmaningen med en nyfödd och en tvååring som toppades med den då femåriga dottern som skulle hämtas vid lunchtid från skolan.

Räddningen för vissa av onsdagarna blev min sons stora intresse för fordon och i synnerhet för flygplan. Vid Zaventems flygplats finns det platser vid banändarna där man kan ställa bilen samt promenera med barnvagn. Mellan tio och elva lyfter dessutom många långlinjeflygplan, vilket är en mäktig upplevelse på nära håll även för en vuxen, och tvååringen var helt såld.

Med onsdagsförmiddagarna avklarade kunde man sedan ta sig an utmaningen att hålla tre barn glada och aktiverade fram till middag. Ordförandeskapet innebar även att man till och från fick bekanta sig med konceptet trippelnattning, vilket är en dimension knepigare än den klassiska dubbelnattningen. Denna nattning föregicks ofta av att ordna middag till tre barn med olika preferenser. Lösningen på detta återfanns även den i Zaventem, men på IKEA. Själv har jag svårt att ens gå igenom varuhuset, men mina barn älskar det och ser det hela som ett

äventyr. Att de dessutom garanterat alltid äter

köttbullar samt att jag själv slapp laga gjorde att jag kunde föreslå IKEA som utflykt. Att sedan få dem igenom varuhuset var en utmaning i sig, men

de var i alla fall lite tröttkörda och förhoppningsvis somnade något av barnen i bilen hem, vilket gjorde nattningen något mindre utmanande.

Med de diverse prövningar som vi utsattes för under ordförandeskapet klarades det ändå av utan för mycket sjögång och nästa gång det är Sveriges tur att svinga klubborna är tack och lov över ett decennium bort!

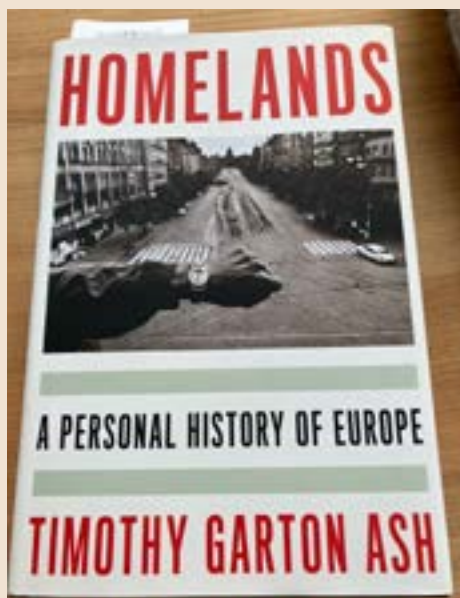
Capermans boktips

Text: Bo Caperman

Boken jag just läst heter HOMELANDS – A PERSONAL HISTORY OF EUROPE och är skriven av Timothy Garton Ash. En ännu bättre titel vore A Very Personal History of Europe.

Författaren är sannolikt välkänd för de flesta intresserade av nutidshistoria. Boken tar sin ansats vid 1945 och sträcker sig fram till nutid med kriget i Ukraina. Men som sagt den är en mycket personlig historia. Författaren refererar till både kända och okända människor som han träffat under åren.

Baksidestexterna talar för sig själv. Boken fungerar alldeles utmärkt till Tony Judt's bok "Postwar" som dock sträcker sig 1945-2005.

BOKTIPS: Bubbelhoppa - en metod att förstå andra.

Text: Stina F. Eriksdotter

Emma Stenström, docent i företagsekonomi vid Handelshögskolan i Stockholm, har under hösten 2023 utkommit med boken *Bubbelhoppa en metod att förstå andra*. Emma tänker sig att vi alla lever i olika bubblor. Genom att undersöka vilka bubblor vi befinner oss i kan vi också se vilka andra bubblor som finns. Då kan man systematiskt få sig själv att träffa människor man annars aldrig skulle kunna möta. Jobbet, olika intressen, familj, släkt och grannar är exempel på bubblor. Emma Stenström menar att vi genom att ta del av andras bubblor blir bättre på att hantera olikheter och ser på varandras världar med mer inkännande. Det behöver vi alla kunna, men framförallt de som leder vår värld behöver behärska konsten bättre.

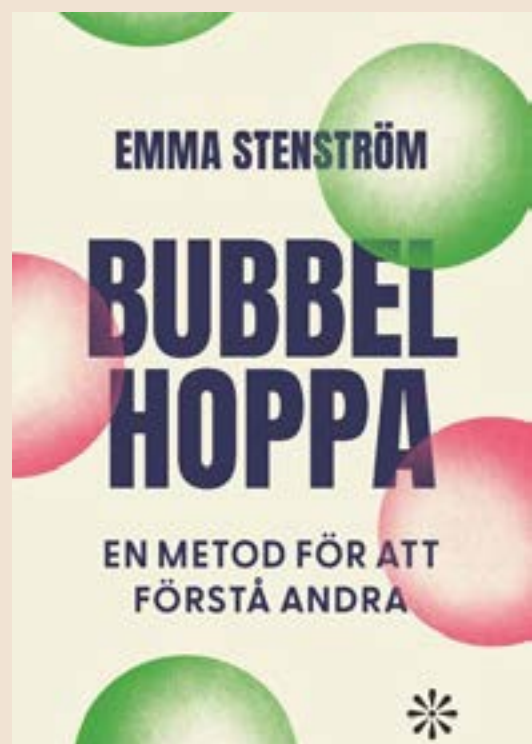
I Emmas undervisning får studenterna rita sina egna bubblor och fundera på vart de vill bubbelhoppa. Hennes erfarenhet är att många studenter väljer att möta någon som har en annan religion, andra politiska åsikter eller kommer från en annorlunda miljö. Det handlar om att lära sig förstå andra, inte att övertyga någon om att byta åsikt. Också yngre elever kan öva att bubbelhoppa, funderar Emma, och det kan vara en intressant och kul övning att göra i grupp.

Bubbelhoppet i praktiken kan delas in i ett före, under och efter hoppet. Till att börja med behöver individen kartlägga sina egna bubblor, fundera över hur och var livet är och rita upp dem på papper. Många bubblor kan gå in i varandra och utgångspunkten är att vi styrs av våra olika sociala sammanhang. Sen är det dags för hoppet: att lämna det invanda och välja att möta en person med andra kunskaper och erfarenheter i en annan bubbla. Emma tycker att det är bra att förbereda mötet och fundera över vad man vill få ut av det.

Under själva hoppet är det viktigt att vara öppen. Målet är att försöka förstå någon med annan bakgrund eller som hyser åsikter man själv inte står för. I samtalet ska äkthet, logik och empati eftersträvas och det är viktigt att det finns en balans mellan att lyssna, fråga och prata själv. Bra att tänka på kan vara att stänga mobilen under mötet, men att skicka en hälsning efteråt. Det som är likt och gemensamt förenar.

Efter hoppet landar man förhoppningsvis i en form av personlig utveckling som leder till professionell utveckling som i sin tur går över i samhällsutveckling. För att denna utveckling ska ske behöver bubbelhoppet dokumenteras och berättas om för andra. Emma Stenström kallar det "konstruktiv journalistik" och menar att vi genom att dela med oss av vår berättelse kan se möjliga vägar in i framtiden.

Källa: [Vi lärare](#)

Filmrecension: Down Terrace

Text: Charles Hallström

Karl kommer tillbaka hem efter att ha spenderat några dagar i fängelse när han får reda på att hans kriminella familj hamnat på polisens bevakningslista på grund av en mullvad samtidigt som hans flickvän berättar att han ska bli pappa. Familjen måste snabbt lista ut vem mullvaden är och göra sig av med dem så att de kan gå tillbaka till business as usual och återta kontrollen över gatorna igen. Karl ställs inför konflikter som uppstår i familjen om hur de ska hantera mullvaden samtidigt som han försöker hantera att han ska bli en pappa.

Down Terrace är en film som visar en annan bild av kriminella gäng i film. I stället för att göra ett kriminaldrama där huvudpersonen lever i lyx och har en vardag som ingen annan, som i t.ex. Scarface, har regissören Ben Wheatley gjort ett kriminaldrama som är verklighetstroget och relaterbart till den gemene åskådaren.

Genom valet av miljö, ljus, ljud och karaktärer får Wheatley fram en rolig och dysfunktionell berättelse om en familj som vi som åskådare lätt kan se oss själva i samtidigt som man kan häpna över situationerna de befinner sig i till vardags. Genom att även filma majoriteten av scenerna med point of view shots och använda sig av ljudperspektivet utifrån karaktären kameran är närmast, får åskådaren en inlevelse av scenen som om hen är bredvid karaktärerna och gör med det att man känner mer för karaktärerna och lever sig in i filmen lättare. Trots den låga budget som Wheatley haft för att göra Down Terrace så har han lyckats använda det till sin fördel genom att fokusera mer på storytelling och dialog som sedan kompletteras av användningen av autentiska miljöer och praktiska effekter.

Mitt namn är Charles, jag är 25 år gammal och är inne på mitt sista år på Örebro Universitets Filmprogram där jag utbildar mig till filmvetare inom medie- och kommunikationsvetenskap. Jag har alltid haft ett intresse för natur, kreativitet och skapande, framförallt med rörlig bild som medium.

Under 2019 började jag studera till journalist på Södertörns högskola i Huddinge, men när Covid-19 slog till valde jag att hoppa av studierna och tänka igenom vad det faktiskt var jag ville göra. Dock hade jag turen att stöta på dokumentärfilmskaparen Tom Alandh på en gästföreläsning för journaliststudenter innan jag avslutade mina studier på Södertörn där han berättade om hur det var att jobba för SVT med att göra dokumentärer. Efter det var jag fast och försökte, efter ett års studieuppehåll, komma på vilken väg jag behövde ta för att också kunna jobba med dokumentärfilm, vilket då tog mig till Örebro.

I skrivande stund är jag praktikant på ett filmbolag som jobbar med beställningsfilm och får jobba praktiskt genom hela processen av att skapa olika typer av filmer. Det vill säga reklamfilmer, instruktionsvideos, spelfilmer, dokumentärer och allt däremellan. Förhoppningsvis resulterar praktiken i att jag får jobb efter examen, men om det inte blir på det nuvarande bolaget så siktar jag på att landa hos ett bolag som jobbar med film på samma sätt.

Information från generalkonsulatet i Bryssel inför val i Europaparlamentet den 9 juni 2024

Generalkonsulatet kommer i slutet av maj att anordna röstmottagning inför vårens val i Europaparlamentet. Information om plats och tider kommer att läggas upp på vår hemsida under våren: www.swedenabroad.se/bryssel

Inför valet vill vi påminna om reglerna för rösträtt som gäller för en svensk medborgare som utvandrat:

1. Personen måste fylla 18 år senast på valdagen den 9 juni 2024.
2. Svenska medborgare har rösträtt om de är eller någon gång har varit folkbokförda i Sverige.

Röstlängden bygger på uppgifterna i Skatteverkets folkbokföring 30 dagar före valdagen. För valet 2024 är det den 10 maj.

Utlandssvenskar tas med i den svenska röstlängden för det kommande valet, om:

1. de utvandrat under de senaste tio åren, eller
2. om de senast 30 dagar före valdagen anmält till Skatteverket att de vill tas upp i röstlängden. Anmälan görs genom blanketten ”Ny adress/röstlängd för utvandrad, Anmälan SKV 7842” och skickas till Skatteverket med vanlig post. En anmälan gäller i tio år framöver.

Regler om rösträtt och röstlängd hittas på Valmyndighetens hemsida: www.val.se

Kära vänner i Svenska Klubben!

Som ni kanske vet har Fredrik och Rickard lämnat Bryssel för nya uppdrag på Svenska kyrkan i New York. En ny präst är utsedd, men kontraktet är ännu inte klart. Jag, som heter Lasse Svedberg, är vikarierande präst t.o.m. april månad ut. Jag är pensionär med lång erfarenhet både av tjänst ute i världen och på hemmaplan. Hur situationen ser ut från 1/5 och framåt är ännu inte riktigt klart. Axel Juhlin Dannfelt är ny husfar. Båda började vi en bit in i januari och mycket är ännu nytt. Nils Engström är vikarierande musiker (Sanna Gillerfors ledig). Sakta men säkert kommer vi igång med våra gudstjänster och verksamheter på kyrkan.

Avenue des Gaulois 35 (Merode), 1040 Bryssel

Måndagar: Svenska kören övar 19.30-21.30

Tisdagar: Seniorlunch, en gång per månad. Anmälan till Axel, telefon se nedan
 27/2, 20/3, 23/4 och 28/5.

Onsdagar: Kyrkan och kaféet är öppna 13.00-19.00
 Babykafé med sångstund 13.00-14.30
 Sångstund för barn i alla åldrar 16.00
 Veckomässa, en enkel nattvardsgudstjänst 19.00
 Ung i Bryssel hoppas vi få igång från februari.

Torsdagar: Kyrkan och kaféet är öppna 11.00-16.00
 Ärtsoppa på kyrkan 12.00-14.00; anmälan till Axel, se telefon nedan - dock ej 28/3,
Skärtorsdag, 4/4 stängt. 9/5 **Kristi Himmelfärdsdag** och 6/6 **Sveriges nationaldag**.
 Kyrkans barnkör 16.30-17.30.

Söndagar: Högmässa 11.00

Kyrkkaffe 12.30-15.00 Kyrkan och kaféet öppna.

OBS! Veckan efter Påsk är kyrkan stängd! OBS!

Telefon Lasse Svedberg 0475 67 81 24

Axel Juhlin Dannfelt E-post: brysselkyrkan@gmail.com

Eller via FB [Svenska kyrkan Bryssel](#).

Vi lever i turbulenta tider och i besparingstider. Vissa tjänster på kyrkan minskar i omfattning, men vi tror att det finns många frivilliga som är beredda att hjälpa till för att få oasen, Svenska kyrkan på Gaulois 35, att fungera trots nedskärningar. Om du vill stötta oss, anmäl dig som frivillig till Axel. Vi upprättar ett kartotek över frivilliga just nu.

Bli medlem eller förnya ditt medlemskap

Är du inte medlem i Svenska kyrkan i Bryssel hoppas vi att du vill bli det. Du kan också förnya ditt medlemskap om du glömt det. Du kan betala avgiften vill vårt bankkonto.

OBSERVERA! Nytt kontonummer BE25 5230 8144 1982 (TRIOBEBB)

Välkomna att dela livet i gudstjänst och vardag.

Lasse Svedberg, präst

Axel Juhlin

Lasse Svedberg

Nils Engström

Tack för att du har läst detta nummer av E-Bladet!

Redaktionen vill även rikta ett stort tack till alla generösa bidragsgivare och flitiga korrekturläsare!

Deadline för nästa nummer meddelas via våra kanaler.

Vi blir jätteglada om du vill bidra med texter eller bilder.

Material skickas till: svenskaklubbenbelgien@gmail.com

Skriv: "Bidrag till Bladet" i ämnesraden.

Tills dess, glad påsk och hoppas vi ses snart!